

חג מתן תורתנו תשפ"ג – רגע של תורה או רגע של וואטסאפ?

1. **תנחומא במדבר:** וידבר ה' אל משה במדבר סיני – **למה במדבר סיני?**

שמות כ"ד: וכל העם ראים את הקולת ואת הלפידים ואת קול השפר ואת ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו מרחק. **רמ"א סימן תצד:** ונוהגין לשטוח עשבים בשבועות בבית הכנסת והבתים, זכר לשמחת מתן תורה. **לבוש:** זכר לשמחת מתן תורה - שהיו עשבים סביב הר סיני, שנאמר 'גם הצאן והבקר אל ירעו וגו'', שמע מינה שהיה שם מרעה.

מכילתא יתרו: מפני מה לא ניתנה תורה בארץ ישראל? שלא ליתן פתחון פה לאומות העולם לומר, לפי שניתנה תורה בארצו, לפיכך לא קבלנו עלינו. דבר אחר, שלא להטיל מחלוקת בין השבטים, שלא יהא זה אומר בארצי ניתנה תורה וזה אומר בארצי ניתנה תורה.

2. **פסחים סח,ב:** רב יוסף ביומא דעצרתא אמר עבדי לי עגלא תלתא (רש"י: שלישי לבטן ומובחר הוא), אמר אי לאו **האי יומא** דקא גרים (רש"י: שלמדתי תורה ונתרוממתי) - כמה יוסף איכא בשוקא (רש"י: אנשים הרבה בשוק ששמם יוסף ומה ביני לבינם)? - **בת עין:** דקדקו המפרשים מאי לישנא דקאמר 'אי לאו האי יומא', דמשמע דיומא גרים, והרי הווא ליה למימר 'אי לאו **מתן תורה** דגרים'? **פרי צדיק:** לכאורה הלא גם קודם מתן תורה היה כמה נפשות גבוהים ועליונים במעלה יתירה משאר העם, כבית מדרשו של שם ועבר ושאר גדולי הדור [שהגו בתורה יומם ולילה]?

הקדמת המחזור המפורש (וינגרטן) לשבועות: רב יוסף חלה ושכח תלמודו, ואיתא בגמרא 'היזהרו בזקן ששכח תלמודו, שלוחות ושברי לוחות מונחים בארון'. ובחג שבועות קיבלנו את הלוחות שנשברו ברדת משה רבינו מהר סיני, ולכן אמר רב יוסף 'אי לאו **האי יומא** כמה יוסף איכא בשוקא'.

3. **מדרש שמואל אבות ה,כג:** אין אבדה כאבדת הזמן, **שאין לה תמורה.**

ספר החיים לרבי שמואל מפרנקפורט: אדם דואג על איבוד דמיו ואינו דואג על איבוד ימיו, [אבל] דמיו אינם עוזרים וימיו אינם חוזרים.

שולחן ערוך תקמה,ט: ואם שמע דבר חידוש בחול המועד, מותר לכתבו כדי שלא ישכח – **משנה ברורה:** ואפילו בלא טעם שכחה, כיון שבכל עת ורגע מוטל על האדם לעמול בתורה ולחדש בה כפי יכולתו, אין שייך לומר ימתין עד אחר יום טוב ואז יכתוב החידוש, **דאותו הזמן יהיה עליו חיוב אחר לחדש חידושים אחרים.**

אבות ב,ה: הלל אומר ... אל תאמר לכשאפנה אשנה, **שמה לא תפנה - שערי תשובה לרבינו יונה** **שער שני כו:** אין ראוי לאחר הלימוד יום או יומיים, כי הנה טרדות העולם אינן פוסקות ואוהב כסף לא ישבע כסף [ולמה שמחר יפנה וישנה?]. יותר מזה: כאשר יאחר תיקון נפשו, יקרהו עוון ויכשל בעבירות תמיד, דעבירה גוררת עבירה ויסתבך יותר בסבך עוונותיו.

ליקוטי שיחות ח/237: ניתנה תורה במדבר (וקוראים פרשת במדבר לפני מתן תורה) – ללמדך שגם כשהאדם במצב של היפך ההרחבה, ועד מצב של מדבר, חייב בתלמוד תורה. ולא שידאג וישתדל ויתעסק בצרכיו ולאחרי זה ילמד תורה ויקיים מצוות, ועל דרך 'לכשאפנה אשנה', כי אם צריך לקבל תורה מיד, במצב בו נמצא.

4. **אבות ג,ד:** הנעור בלילה (ומחשב דברי הבאי) והמהלך בדרך יחידי **והמפנה לבו לבטלה - הרי זה מתחייב בנפשו. שם ח:** כל השוכח דבר אחד ממשנתו - מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו, שנאמר (דברים ד) 'רק השמר לך ושמור נפשך מאד, פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך'. יכול אפילו תקפה עליו משנתו [נשכחה מחמת אונס או מחלה] תלמוד לומר 'ופן יסורו מלבבך' - הא אינו מתחייב בנפשו עד שישוב ויסירם מלבו (תוספות יום טוב: שישוב ויפנה לבו לבטלה ובזה יסירם מלבו) - **הרבי מליובאוויטש, ביאורים לפרקי אבות 155:** דברי תורה הם חיינו ואורך ימינו, ועצם הדבר ששוכח ומסלק דבר אחד ממשנתו הרי זה מסלק חיינו **מעצמו.** אין זה בגדר עונש על השכחה, אלא בגדר מסובב ממנה, שכאשר חסר לו דבר מדברי תורה, חסרים לו מעתה חיי נפשו אלה.